

БЕЗЕКВІВАЛЕНТНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У МОВАХ РІЗНОГО РІВНЯ СПОРІДНЕНОСТІ

У цій статті проаналізовано особливості виникнення і функціонування безеквівалентних фразеологізмів у мовах різного рівня спорідненості. Проведено дослідження на матеріалі мов, які, хоча і належать до різних мовних груп, однак характеризуються спільністю ареалу проживання. Встановлено рівень інтерференції окремих лексичних одиниць як компонентів безеквівалентних фразеологізмів. За допомогою методів математичної статистики визначено величини ймовірності, зокрема сукупність можливих значень цієї величини, а також вірогідності, з якими ці значення можуть зустрічатись.

Безеквівалентні фразеологізми за ступенем смислової залежності компонентів, головним чином, належать до унілатеральних фразеологізмів. Формальним показником унілатеральних фразеологізмів є наявність фразеологічних зрощень, в яких семантика компонентів фразеологізмів виводиться не із значень окремих компонентів, а із семантики усіх компонентів фразеологізму. У цих фразеологізмах принаймні один із компонентів виступає у своєму переносному значенні і свідчить про особливості варіанту та інваріанту локальної культури кожного окремого етносу.

Таким чином, можна встановити рівень інтерференції окремих лексичних одиниць як компонентів безеквівалентних фразеологізмів. Виходячи із класифікації фразеологічних лакун, які пов'язані людиною і певними елементами та особливостями її зовнішності, можна встановити таку закономірність: в англійській мові лексема *a boy* вживається лише у складі фразеологічної лакуни *a blue-eyed boy* – *улюбленець, любимчик*. У німецькій мові лексема *Junge n.* вживається у складі безеквівалентного фразеологізму *blaue Jungen (Jungs)* і має відношення до нелітературного стилю з лексичним значенням *матроси* [1]. Отже, англійський безеквівалентний фразеологізм *a blue-eyed boy* має певне відношення до особливостей вдачі людини, її долі. Німецький безеквівалентний фразеологізм *blaue Jungen (Jungs)* безпосередньо пов'язаний з особливостями професії. Вирішальним компонентом у визначенні лексичного значення цих фразеологізмів є прикметники. Крім того, як в англійській мові (особливо в американському варіанті), так і в німецькій мові широко використовуються такі безеквівалентні вигуки здивування, характерні для розмовного стилю, як *Oh, boy!* та *Junge, Junge!* з лексичним значенням *Оце так!* В подібному ж лексичному значенні використовується в якості вигуку безеквівалентний німецький фразеологізм *Mensch, Meier!* Так, в німецькій мові лексема *der Mann (der Mensch)* у якості компоненту безеквівалентних фразеологізмів використовується дуже широко на відміну від англійської мови, де наявність такого компонента відсутня взагалі. Прикладом цьому можуть послужити такі безеквівалентні фразеологізми, як:

- einen kleinen Mann im Ohr haben* – розм. *бути несповна розуму*;
- den toten Mann machen* – *нерухомо лежати на спині (у воді)*;
- den wilden Mann spielen* – *скандалити, бешикетувати*;
- den großen Mann markieren* – розм. *заноситися, зазнаватися*.

Таким чином, лексема *der Mann* присутня у складі цих трьох безеквівалентних фразеологізмів і передає особливості психічного стану особи. Прикметники *tot, wild, gross* передають конкретні особливості цього стану. В розмовному стилі ці три безеквівалентні фразеологізми свідчать про специфічність варіанту та інваріанту локальної культури німецького етносу. У цьому випадку характерним є описовий характер інтерпретації. Німецький безеквівалентний фразеологізм *einen kleinen Mann im Ohr haben* – *бути несповна розуму* має свій еквівалент в англійській мові. Це безеквівалентний фразеологізм *to have a bee in one's bonnet*. Лексичне значення у цих двох фразеологізмах є досить тотожним, хоча емоційна наповненість передачі понять характеризується присутністю інших, емоційно наповнених компонентів, які безпосередньо пов'язані з особливостями буття членів соціуму.

В румунській мові лексема *om* – *людина* присутня у складі трьох безеквівалентних фразеологізмів [2]:

- un om cu vază* – *людина, яка займає важливе місце у суспільстві*;
- un om de duzină* – *дуже проста людина*;
- un om dintr-o bucată* – *надійна, чесна людина*;

Лексеми *vază, duzină, bucată* емотивно передають якості характеру людини за допомогою певною мірою наповнених метафор.

В угорській мові лексема *ember-людина* представлена лише у складі двох фразеологічних одиниць: *ember-hátan* – *як оселедці в бочці* та *nezze meg az ember!* – *якби не так!*

В українській та російській мовах взагалі відсутні подібні безеквівалентні фразеологізми.

Отже, можна зробити висновок, що лексема *людина* у складі безеквівалентних фразеологізмів представлена таким чином: англійська мова – 2 безеквівалентних фразеологізми; німецька мова – 5 безеквівалентних фразеологізмів; румунська мова – 3 безеквівалентних фразеологізми; угорська мова – 2 безеквівалентних

фразеологізми; українська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; російська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів.

Таким чином, лексеми *людина* або *хлопець* найбільш повно представлені у німецькій мові.

Певною мірою рівень інтерференції окремих лексичних одиниць можна встановити, проаналізувавши частотність використання деяких чоловічих і жіночих імен у складі безеквівалентних фразеологізмів. Так, зокрема, в українській мові чоловічі та жіночі імена представлені лише у чотирьох безеквівалентних фразеологізмах:

Товчеться, як Марко по пеклу.

У всякого Мусія своя затія.

На Миколи та й ніколи.

Кожна Ганна по-своєму гарна.

Ці безеквівалентні фразеологізми передають як побутові умови життя українського етносу, так і є прикладом усної поетичної творчості українського народу.

В російській мові чоловіче ім'я *Федот* представлене лише в одному фразеологізмі *Федот, да не тот*.

В німецькій мові певного поширення набули фразеологічні лакуни із чоловічими іменами *Adam, Benjamin, Hans*. Біблейське ім'я *Adam* символізує зв'язок із чимось святим і звичним. Цей зв'язок можна прослідкувати на прикладі декількох безеквівалентних фразеологізмів:

der alte Adam – постарівшиа людина, або давні звички, пережитки минулого;

den alten Adam ausziehen – позбутися старих звичаїв;

den alten Adam herausreissen – відучити від давніх звичаїв.

Ім'я *Benjamin* є давньоєврейським запозиченням, і використовується у складі безеквівалентного фразеологізму *der Benjamin der Familie – улюбленець сім'ї (про наймолодшого сина)*. Власне німецька фразеологічна лакуна *der blanke Hans – Північне море (під час шторму)* є характерним для нижньонімецьких діалектів, а зокрема для нижньосаксонського діалекту.

Отже, можна зробити висновок, що використання чоловічих та жіночих імен у складі безеквівалентних фразеологізмів представлено таким чином: англійська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; німецька мова – 5 безеквівалентних фразеологізмів; румунська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; угорська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; українська мова – 4 безеквівалентні фразеологізми; російська мова – 1 безеквівалентний фразеологізм.

Таким чином, використання чоловічих та жіночих імен в українських, російських та німецьких безеквівалентних фразеологізмах несе на собі вплив не лише усної народної творчості, але і певний вплив побуту та християнських норм.

Деякого поширення набули фразеологічні лакуни, що містять певні елементи зовнішності людини. Так, у німецькій та англійській мовах зустрічаються безеквівалентні фразеологізми, що містять лексему *das Haar, hair – волосся, волосина*. В англійській мові лексема *hair* представлена у безеквівалентному фразеологізмі *to a hair's breadth – якраз, точнісінько*. Подібне лексичне значення точності представлено у німецькому безеквівалентному фразеологізмі *nicht um ein Haarbrett abweichen – не відступати ні на йоту*. Але не лише цим обмежується вживання лексеми *Haar n*, у складі німецьких безеквівалентних фразеологізмів. Ця лексема використовується у складі таких фразеологічних лакун, як:

ein Haar in der Suppe finden – знаходити недоліки в чомусь;

j-m die Haare vom Kopf fressen – розм. об'їдати кого-небудь.

В українській, російській, румунській та угорській мовах лексема *волосина* абсолютно не представлена у складі жодного безеквівалентного фразеологізму. Таким чином, найбільшу квантативну характеристику лексема *das Haar – волосина* має у складі німецьких безеквівалентних фразеологізмів.

В англійській мові лексема *foot* вживається у множині у складі фразеологічних лакун, і має характеристику набуття певної позитивної або ж негативної якості. Це, наприклад:

to have cold feet – боятися, злякатися;

to find (one's) feet – усвідомити свої сили

Лексема *das Bein – нога* присутня у складі подібного німецького безеквівалентного фразеологізму *kalte Beine bekommen – злякатися*. Крім того, лексема *Bein n*, використовується у складі вигуку *kein Bein! – нічого подібного!* та в англійському вигуку *My foot – Так я і повірив!* Таким чином, використання ізоморфізмів свідчить про спільні риси у варіантах та інваріантах локальної культури англійського та німецького етносів. В українській, російській та румунській мовах лексема *нога* не представлена у складі жодного безеквівалентного фразеологізму [3].

Ці фразеологічні лакуни знайшли своє поширення у публіцистичному стилі, оскільки вони найбільш емоційно передають особливості ситуації, що склалась. У німецькій мові лексема *рука* присутня у складі таких безеквівалентних фразеологізмів, як:

Hand und Fuß haben – стояти на реальному ґрунті;

eine hohle Hand haben – здирати хабарі;

die Hand auf der Tasche haben – бути скупим;

zur linken Hand heiraten – узяти нерівний шлюб.

Отже, в німецькій мові лексема *Hand f*, головним чином, представлена у розмовному стилі, і, таким чином, передає особливості варіанту та інваріанту локальної культури німецького етносу.

В румунській мові лексема *mână* – *рука* присутня лише у складі одного безеквівалентного фразеологізму *e mână spartă* – *куна грошей*. В угорській мові лексеми *kéz* – *рука* та *láb* – *нога* присутні у безеквівалентному фразеологізмі *kézzel-lábbal magyarulni* – *ретельно пояснювати* [4].

В українській та російській мовах випадки вживання лексеми *рука* у складі фразеологічних лакун не зафіксовані.

Отже, можна зробити висновок, що рівень частотності при передачі елементів зовнішності людини у складі безеквівалентних фразеологізмів представлено таким чином: англійська мова – 4 безеквівалентних фразеологізми; німецька мова – 8 безеквівалентних фразеологізмів; румунська мова – 1 безеквівалентний фразеологізм; угорська мова – 1 безеквівалентний фразеологізм; українська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; російська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів.

Таким чином, можна зробити висновок, що наявність лексем *нога*, *рука*, *волосина* у вісьми німецьких безеквівалентних фразеологізмах свідчить про наявність найбільшої кількості емоційно наповнених німецьких фразеологічних лакун, що є найбільшою особливістю варіанту та інваріанту локальної культури німецького етносу.

Аналізуючи фразеологічні лакуни, пов'язані з назвами тварин та птахів, можна встановити рівень інтерференції окремих лексичних одиниць як компонентів безеквівалентних фразеологізмів. Так, англійська лексема *donkey* та німецька лексема *Esel m*, – *осел* присутні у складі таких фразеологізмів, як:

to do donkey's work – *робити важку роботу*;
den Esel scheren – *робити щось безглузде*.

Таким чином, в англійській та німецькій мовах лексеми *donkey n*, та *Esel m*, у складі унілатеральних фразеологізмів передають інформацію про важку та непосильну працю. Ці фразеологізми є нехарактерними для української мови. В російській мові емоційна наповненість матеріалу про непосильну працю представлена у номінативному фразеологізмі *мартышкин труд*.

Англійська лексема *monkey* – *мавпа* входить до складу англійської фразеологічної лакуни *to get somebody's monkey up* – *розлютитися, роздратуватися*. В українській та російській мовах відсутні еквівалентні фразеологізми, які могли б передати емоційно наповнені психічні почуття людини. Німецька лексема *Affe m*, – *мавпа* присутня у складі безеквівалентного фразеологізму *Affen Zucker geben* – *улецувати*. Цей унілатеральний безеквівалентний фразеологізм теж не має емоційно наповненого еквівалента в українській та російській мовах. Вони також відсутні в румунській та угорській мовах.

В англійській мові лексема *cow* – *корова* відсутня у складі безеквівалентних фразеологізмів. Однак, спостерігається присутність лексеми *calf* – *теля* у складі безеквівалентного фразеологізму *to kill the fatted calf* – *привітно зустріти, почастивати всім найкращим*.

Лексема *Kalb n*, присутня у складі таких німецьких безеквівалентних фразеологізмів, як:

das Kalb austreiben – *дурити, пустувати, казиритися*;
das Kalb ins Auge schlagen – *образити кого-небудь*;
noch Kalbfleisch sein – *бути ще недосвідченим*.

Таким чином, у німецькій мові лексема *Kalb n*, знайшла ширше поширення у складі унілатеральних безеквівалентних фразеологізмів порівняно з англійською мовою.

В німецькій мові лексема *Kuh f*, використовується у складі таких унілатеральних фразеологічних лакун, як:

der Kuh das Kalb abfragen – *замучити когось запитаннями*;
Kuhhandel treiben – *вести таємні переговори*;
Das geht auf keine Kuhhaut! – *Цього не можна описати!*

Лексема *Kuh f*, використовується також у декількох прислів'ях:

Wenn die Kuh den Schwanz verloren hat, merkt sie erst, wozu er gut war. – *Що маємо – не дбаємо, втративши, плачемо*.

Man schenkt jemandem eine Kuh, will er auch das Futter dazu. – *Дай йому пальця, то він і руку відкусить*.

Kühe, die am meisten brüllen, geben am wenigsten Milch. – *Хто багато говорить, той мало робить*.

Аналізуючи фразеологічні лакуни, які містять у своєму складі назви тварин, можна зробити висновок, що ці лексеми представлено таким чином: англійська мова – 2 безеквівалентних фразеологізми; німецька мова – 8 безеквівалентних фразеологізмів; румунська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; угорська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; українська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; російська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів.

Таким чином, присутність назв тварин у складі такої кількості англійських та німецьких унілатеральних фразеологічних лакун та безеквівалентних стосовно інших мов прислів'їв свідчить про особливості варіантів та інваріантів локальних культур німецького та англійського етносів з точки зору мотиваційного аспекту. Аналіз унілатеральних фразеологізмів та прислів'їв свідчить про суто розмовний ареал їх вживання на протигагу іншим аналізованим мовам, де назви тварин не входять до складу жодного унілатерального безеквівалентного фразеологізму.

Певною мірою рівень інтерференції окремих лексичних одиниць у складі безеквівалентних фразеологізмів можна встановити, проаналізувавши частотність використання лексем, пов'язаних з побутом та домашнім господарством.

В англійській мові лексема *blanket* – *ковдра* знайшла своє поширення у складі безеквівалентного номінативного фразеологізму *a wet blanket* – *людина, яка розхолоджує інших*. Подібну негативну конотацію має також німецький безеквівалентний фразеологізм *an die Decke gehen* – *обуритися, розніватися*. В українській, російській, румунській та угорській мовах лексема *ковдра* не входить до складу жодного безеквівалентного фразеологізму.

Певного рівня інтерференції у складі безеквівалентних фразеологізмів зазнали лексеми, що стосуються продуктів харчування. Зокрема, лексема *масло* використовується у складі німецького безеквівалентного прислів'я *Wer Butter auf dem Kopf hat, muss nicht in die Sonne gehen* та його угорського еквіваленту *Akinek vaj van a fején nem mennjen a napra*. Наявність у цих двох мовах таких подібних безеквівалентних прислів'їв свідчить про інтерференцію прислів'їв та фразеологізмів і передає ізоморфні характеристики особливостей варіанту та інваріанту локальних культур німецького та угорського етносів. Наявність лексеми *масло* у складі англійського безеквівалентного фразеологізму *to look as if butter wouldn't melt in one's mouth* – *мати невинний вигляд* свідчить про певну емоційність при передачі психологічного стану людини і є характеристикою особливостей варіанту та інваріанту локальної культури англійського етносу. В румунській мові лексема *unt* – *масло* не знаходить свого поширення у складі подібних безеквівалентних фразеологізмів. Однак, лексема *brânză* *сир* зафіксована у складі безеквівалентного фразеологізму *o altă brânză* – *інша справа*. Порівнюючи цю румунську фразеологічну лакуну субстантивного характеру, можна простежити певну її інтерференцію з подібним за семантикою англійським безеквівалентним фразеологізмом *another pair of shoes*. Румунська лексема *brânză* також зафіксована у складі унілатерального безеквівалентного фразеологізму субстантивного характеру *brânză bună în burduf de câine* – *необгранований, неопрацьований діамант, самородок*.

Порівнюючи румунський безеквівалентний фразеологізм *o altă brânză* з німецьким безеквівалентним фразеологізмом *das ist mein Bier* можна помітити, що типові для німецької та румунської локальних культур продукти *brânză* та *Bier* набувають характеру певної загальноприйнятності і у складі цих безеквівалентних фразеологізмів втрачають своє пряме лексичне значення. Подібного характеру загальноприйнятності, однак з рисами повсякденності та ординарності у виконанні певної справи набуває російські ідеоматичні вирази *это всё семечки* – *це просто* та *первый блин комом* – *не все так просто починається*. Таким чином, ці субстантивні фразеологізми, у складі яких знаходяться лексеми *brânză*, *Bier*, *семечки*, *блин*, хоча і втратили своє пряме лексичне значення, однак набули непрямого метафоричного значення. Характеру загальноприйнятності з негативною конотацією набула також англійська лексема *lemon* у складі англійського безеквівалентного фразеологізму *to buy a lemon* – *купити щось непридатне*. Подібну, але жартівливу конотацію має німецький безеквівалентний фразеологізм *daher der Name Bratkartoffeln* – *ось воно що*. У значенні абсолютного заперечення виступає німецька фразеологічна лакуна *immer nur Bratkartoffeln verstehen* – *нічого не розуміти* та угорський безеквівалентний фразеологізм *egy kukkot sem belöle érteni* з подібним лексичним значенням. У складі цих безеквівалентних фразеологізмів іменники *Kartoffeln* та *kukk* втратили своє пряме лексичне значення і набули нового метафоричного значення. Такий метафоричний перенос у різних мовах призводить до появи безеквівалентних фразеологізмів. Їх поява викликана особливостями локальної культури варіанту та інваріанту кожного окремого етносу.

Отже, можна зробити висновок, що фразеологічні лакуни, які містять лексичні одиниці, пов'язані з побутом та продуктами харчування, представлені таким чином: англійська мова – 4 безеквівалентні одиниці; німецька мова – 4 безеквівалентні одиниці; румунська мова – 2 безеквівалентні одиниці; угорська мова – 2 безеквівалентні одиниці; українська мова – 0 безеквівалентних одиниць; російська мова – 2 безеквівалентні одиниці.

Певного рівня інтерференції у складі безеквівалентних фразеологізмів зазнали лексеми, що пов'язані з історичними подіями та географічними об'єктами. Так, зокрема, в англійській мові зафіксовано безеквівалентний фразеологізм *to catch a Tartar* – *зустрітися із сильнішим суперником*. Подібний батальний характер має і німецький безеквівалентний фразеологізм *rangehen wie Blücher* – *діяти рішуче* (досл. *ринутися в бій як Блюхер, пруський фельдмаршал, який брав участь у битві з армією Наполеона під Ватерлоо*). Певні спогади про етнічні конфлікти містить у собі румунський безеквівалентний фразеологізм *turcul plătește* – *платить за всіх*. Приблизний еквівалент зафіксовано і в англійській мові *the fiddler pays*. Хоча цей англійський еквівалент вже не містить і натяку на батальний характер.

Жартівливу конотацію містять у собі український безеквівалентний фразеологізм псевдоісторичного характеру *за царя Гороха, коли людей було трохи* та його румунський еквівалент *pe timpul lui Papură Vodă*. У решті аналізованих мов подібні еквіваленти зовсім відсутні.

Безеквівалентні фразеологізми, пов'язані з географічними об'єктами, зафіксовано у англійській, німецькій та українській мовах. Характер безглуздості та незрозумілості зафіксовано в англійських безеквівалентних фразеологізмах *castles in Spain* – *незбутні мрії*, *to carry coals to Newcastle* – *робити щось безглузде*, та німецькому безеквівалентному фразеологізмі *böhmische Dörfer* – *щось заплутане, незрозуміле*. Безеквівалентні фразеологізми *castles in Spain* та *böhmische Dörfer* містять у собі натяк на чужоземну конотацію, яка є незрозумілою представникам варіанту та інваріанту англійської та німецької локальних культур.

Український безеквівалентний фразеологізм *язык до Києва доведе* наштовхує на думку про важливість Києва як столиці України для представників варіанту та інваріанту локальної культури українського етносу.

Отже, можна зробити висновок, що лексеми, пов'язані з географічними об'єктами та історичними подіями у складі фразеологічних лакун, представлено таким чином: англійська мова – 3 безеквівалентних фразеологізми; німецька мова – 2 безеквівалентних фразеологізми; румунська мова – 2 безеквівалентних фразеологізми; угорська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів; українська мова – 2 безеквівалентних фразеологізми; російська мова – 0 безеквівалентних фразеологізмів.

Виходячи з попереднього аналізу, можна зробити висновок про те, що згадки про історичні події та географічні об'єкти у складі безеквівалентних фразеологізмів характеризує, передусім, історичні обставини та умови буття кожного етносу.

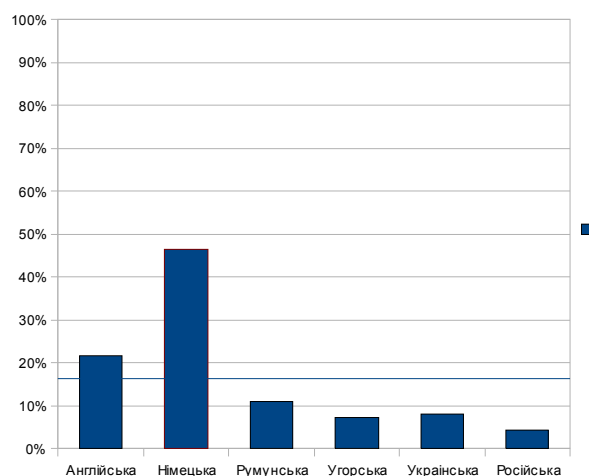
Таким чином, аналізуючи рівень інтерференції фразеологічних лакун у аналізованих мовах, можна прийти до висновку про різний рівень інтерференції у різних мовах. Ми з'ясували, що в англійській, німецькій, румунській, угорській, українській та російській мовах встановлено показники інтерференції безеквівалентних фразеологізмів, які можна зафіксувати у таблиці 1.

Таблиця 1.

Рівень інтерференції без еквівалентних фразеологізмів

№	Мови, в яких аналізується рівень інтерференції безеквівалентних лакун	Абсолютне число	У відсотках
1.	Англійська мова	15	21,74
2.	Німецька мова	32	46,38
3.	Румунська мова	8	11,59
4.	Угорська мова	5	7,25
5.	Українська мова	6	8,69
6.	Російська мова	3	4,35

Таким чином, наведені дані свідчать про те, що рівень інтерференції фразеологічних лакун підлягає певним закономірностям. Наглядно ці закономірності представлено на графіку:

По осі абсцис відкладаємо можливий рівень інтерференції фразеологічних лакун у мовах, які піддано аналізу, по осі ординат – відсотки рівня інтерференції. Отримана крива вказує на певні дані, які характерні для різних мов. Ми маємо усі необхідні характеристики, які утворюють закон величини ймовірності, зокрема сукупність можливих значень цієї величини, а також вірогідності, з якими ці значення можуть зустрічатись [5].

Для визначення математичної ймовірності величини X скористаємось формулою:

$$X = P_i * X_i,$$

де X – математична ймовірність рівня інтерференції фразеологічних лакун,

\sum – рівень інтерференції фразеологічних лакун,

P_i – фразеологічні лакуни,

X_i – відсотковий рівень.

Розподіл випадкової величини X дається таблицею:

X_i 1 2 3 4 5 6

P_i 21,74 46,38 11,59 7,25 8,69 4,35

Математична ймовірність X дорівнює:

$$X = 1 \cdot 21,74 + 2 \cdot 46,38 + 3 \cdot 11,59 + 4 \cdot 7,25 + 5 \cdot 8,69 + 6 \cdot 4,35 = 247,8\%$$

Таке математичне очікування рівня інтерференції фразеологічних лакун свідчить про те, що головним регулюючим фактором, який обумовлює квантативну характеристику, є зменшення рівня інтерференції фразеологічних лакун порівняно з рівнем інтерференції лексичних лакун. Цей фактор вказує, передусім, не лише на більшу питому вагу лексичних лакун і рівень їх взаємодії між собою у різних мовах, але й на те, що питома вага фразеологічних лакун є меншою в аналізованих мовах, і відповідно меншим є рівень їх інтерференції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Гаврись В. І. Німецько-український фразеологічний словник / В. І. Гаврись, О. П. Пророченко. – К. : Радянська школа, 1981. – 416 с.
2. Andrei Bantaş. Dicţionar frazeologic român-englez / [Andrei Bantaş, Leon Leviţchi, Andreea Gheorghişoiu]. – Bucureşti : Teora, 1998. – 654 s.
3. Ліндер Е. Р. Найуживаніші звороти англійської мови / Е. Р. Ліндер, Т. Ю. Сербул. – К. : Радянська школа, 1969. – 214 с.
4. Szabò Miklós. Magyar-Orosz Szótár / Szabò Miklós. – Budapest : Akadémiai Kiadó, 1979. – 99 s.
5. Головин Б. Н. Язык и статистика / Б. Н. Головин. – М. : Просвещение, 1971. – С. 54–55.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Gavrys' V. I. Nimets'ko-ukrains'kyi frazeologichnyi slovnyk [German-Ukrainian Phraseological Dictionary] / V. I. Gavrys', O. P. Prorochenko. – K. : Radyans'ka shkola, 1981. – 416 s.
2. Andrei Bantaş. Dicţionar frazeologic român-englez / [Andrei Bantaş, Leon Leviţchi, Andreea Gheorghişoiu]. – Bucureşti : Teora, 1998. – 654 s.
3. Linder E. R. Naiuzhyvanishi zvoroty angliis'koi movy [Most Frequent English Phraseological Word Combinations] / E. R. Linder, T. Yu. Serbul. – K. : Radians'ka shkola, 1969. – 214 s.
4. Szabò Miklós. Magyar-Orosz Szótár / Szabò Miklós. – Budapest : Akadémiai Kiadó, 1979. – 99 s.
5. Golovin B. N. Yazyk i statistika [Language and Statistics] / B. N. Golovin. – M. : Prosvshchenie, 1971. – S. 54–55.

Матеріал надійшов до редакції 15.01. 2013 р.

Кондратиук С. Ю. Безэквивалентные фразеологизмы в языках разного уровня родства.

В этой статье проанализированы особенности возникновения и функционирования безэквивалентных фразеологизмов в языках разного уровня родства. Проведены исследования на материале языков, которые, хотя и принадлежат к разным языковым группам, но характеризуются общностью ареала проживания.

Установлен уровень интерференции отдельных лексических единиц как компонентов безэквивалентных фразеологизмов. С помощью методов математической статистики определены величины вероятности, а именно совокупность возможных значений этой величины, а также возможности, с которыми эти значения могут встречаться.

Kondratiuk S. Yu. Non-Equivalental Phraseological Units in the Languages of Different Relationship Level.

The article analyzes the peculiarities of origin and functioning of non-equivalental units in the languages of different relationship. The languages which belong to the different language groups but are characterized with the common living area are investigated. The interference level of different lexical units as components of the phraseological gap is established and the languages which belong to different language groups for instance English and German, Ukrainian and Russian, Romanian and Hungarian are characterized. Thanks to the methods of the mathematical statistics the probability values namely the values and the possibilities of their sizes are established.